

13. Жмуд Н. В. Дитячі ініціації на Вінниччині другої половини ХХ – початку ХХІ ст. / Н. В. Жмуд. – Етнічна історія народів Європи. – Вип. 28. – Київ, 2009. – С. 96.
14. Архів Рукописного фонду навчально-наукової лабораторії з етнології Поділля Інституту історії, етнології і права Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського (далі РФП ВДПУ). – Ф.1. – Оп. 4. – Спр. 60. – Арк. 5.
15. Гримич М. Традиційний світогляд та етнопсихологічні константи українців (Когнітивна антропологія) / М. Гримич. – К. : Віпол, 2000. – 380 с.
16. РФП ВДПУ. – Ф.1. – Оп. 17. – Спр. 55. – Арк. 10.
17. РФП ВДПУ. – Ф.1. – Оп. 8. – Спр. 98. – Арк. 6.
18. Вдовцов М. Романтичні овиди Кетрос. Спогади і роздуми – як позиція / М. Вдовцов. – Вінниця : О. Власюк, 2008. – С. 17-18; РФП ВДПУ. – Ф.1. – Оп.8. – Спр.60. – Арк. 4.
19. РФП ВДПУ. – Ф.1. – Оп. 22. – Спр. 78. – Арк.6.
20. Балушок В. Обряди ініціацій українців та давніх слов'ян / В. Балушок. – Л., Н-Й.: Вид-во М. П. Коць, 1998. –С.118-128.
21. РФП ВДПУ. – Ф.1. – Оп. 3. – Спр. 218. – Арк. 4.
22. РФП ВДПУ. – Ф.1. – Оп. 22. – Спр. 78. – Арк. 6.
23. Там само. – Арк. 7.
24. Добреньков В. И. Этнография детства/ В. И. Добреньков, А. И.Кравченко // Добреньков В. И. Социальная антропология: учебник / В. И. Добреньков, А. И.Кравченко. – М. : ИНФРА-М., 2005. – С.118.

Гребеньова В. ВИДЫ ИНИЦИАЦИЙ В ДЕТСКОЙ СУБКУЛЬТУРЫ УКРАИНЦЕВ ВИННИЧИНЫ (ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ ХХ - НАЧАЛЕ ХХІ В.)

В статье рассматриваются виды инициаций в детской субкультуре украинцев Винниччины, которые бытуют в семейно-бытовой обрядности второй половины ХХ – начала ХХІ вв.

Ключевые слова: инициации, детские инициации, этнология детства, детская субкультура, дети, детство.

Hrebenova V. TYPES INITIATIONS IN CHILDREN SUBCULTURE UKRAINIAN VINNICHCHINA (SECOND HALF OF XX-EARLY XXI CENTURIES).

The article covers the types of the children subcultures' initiations which take place in Vinnytsya region in the second part of XX – the beginning of XXI centuries.

Key: initiations, children initiations, children ethnology, children subculture, children.

УДК: 94 : 329.14 (477) «2001/2004»

В.В. Мороко

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ «НАША УКРАЇНА»

В статті аналізується хід творення та перші роки діяльності політичного об'єднання «Наша Україна». Пропонується розглядати це як складову частину процесу формування конгломерату партії влади часів Президента України Л. Кучми.

Ключові слова: партія, партійна система, опозиція, «Наша Україна», В. Ющенко.

Історія політичного проекту, пов'язаного з іменем В. Ющенка суперечлива. Ірраціональність дій людини, на яку значна частина представників національно-демократичного табору поклала великі надії, позначилась і на політичній долі «Нашої України».

В історичній науці діяльності НУ присвячено не так вже і багато праць. В своїй масі це праці загального характеру де «Наша Україна» зазвичай використовується як гарна ілюстрація до загального контексту політичного буття [1, с. 5; 65; 67]. Даній силі певну увагу приділяють і під час аналізу передвиборчих програм, політичної системи країни в цілому або ж окремих політичних сил зі складу виборчого блоку [2; 3; 4]. Тобто очевидно є невідповідність ролі партійного об'єднання його рівню дослідженості. Виходячи з цього ми вважаємо за потрібне саме сьогодні повернутися до вивчення витоків появи та перших років діяльності НУ.

Створене на початку ХХІ ст., здавалося б якісно нове об'єднання українських патріотичних кіл, пройшло шлях від Виборчого блоку В. Ющенка, через революційні події

.....
2004 р. та численні розколи в 2005 – 2009 рр. до маргінального існування в 2011 р. З огляду на фактичне припинення активної політичної діяльності в 2010 – 2011 рр. ми пропонуємо вважати, що дана політична сила пройшла повний цикл існування, протягом якого виокремлюються наступні періоди:

I період: 2001 – 2004 рр. – становлення та опозиційна діяльність.

II період: 2005 – 2009 рр. – входження у владу та її втрата.

III період: 2010 – 2011 рр. – маргінальний.

За офіційною партійною версією історія «Нашої України» почалася 9 січня 2002 р. [5]. Тоді біля пам'ятника М. Грушевському було озвучено Угоду про створення Блоку Віктора Ющенка «Наша Україна», до якого увійшли десять партій: КУН, ЛПУ, МПУ, НРУ, ПРП, «Солідарність», ХДС, «Вперед, Україно!», РХП та УНП.

Не погоджуючись з таким трактування часу виникнення партії, зазначимо, що процес творення даного політичного проекту має довшу, принаймні на рік, історію.

Так, ще 9 березня 2001 р. в ході мітингу опозиції Я.Стецько заявила: «Скрізь, де живе українська спільнота, видніють пам'ятники Тарасу Шевченку, а в кімнатах поруч святих образів висить його портрет. То чому ж ми не маємо української України? На кого ми чекаємо? На американців, німців чи австралійців, щоб вони приїхали і збудували нам Україну? Ми знаємо, що ця влада не годиться, що це не є українська влада і що вона робить великі труднощі патріотів України Ющенкові, якого любить народ і радо бачив би Президентом. Ми всі знаємо, що нам потрібні зміни в Україні, але крім того ми мусимо в собі сконцентрувати волю й змінити сьогоднішній стан! Об'єднатися, згуртуватися, створити потужну організацію, яка б навела лад в Україні. Цього від нас чекає народ в Україні і поза Україною суший» [6].

В цій цитаті є все. Названо причини з огляду на які мав з'явитися майбутній блок. Визначені ім'я лідера та потенційна електоральна база. Слушною була і мить – період розпалу «касетного скандалу» та світової ізоляції Л. Кучми. В цьому ряді і активна діяльність представників опозиційних сил з пошуку нових форм та методів боротьби за право на втілення в життя бачення власного майбутнього. Поступово викристалізовувалося розуміння того факту, що єдиним шляхом до політичних та виборчих перемог є об'єднання. Окресленням майбутнього формату якого і займалися націонал-патріоти протягом 2000 – 2001 рр.

9 лютого 2001 р. антипрезидентські політичні сили об'єдналися у «Форум національного порятунку» (ФНП), за участю ВО «Батьківщина», СПУ, ПРП, УНП «Собор», УРП, УНР, СНПУ, «Єдність», УХДП, ХНС, УНКП, Патріотичної партії, Партії підтримки вітчизняного виробника та ще 43 громадських об'єднань.

На політичній мапі країни першої чверті 2001 р. поступово почав вимальовуватися абрис майбутньої бінарної національно-демократичної опозиції. Цей процес був болісним та суперечливим. Як приклад – в розпал касетного скандалу не хто інший як претендент на роль лідера демократичного руху прем'єр-міністр В. Ющенко разом з І. Плющем та Л. Кучмою звинувачував ФНП не лише в антидержавницькій позиції, а й у підготовці державного перевороту з ознаками нацизму. На формуванні опозиції позначився і той факт, що діючий прем'єр за суттю посади був де-юре практично-дієвим відображенням самого змісту «режиму Л. Кучми».

Не дивлячись на це 5 травня 2001 р. XI з'їзд НРУ прийняв ряд рішень, які в подальшому сприяли створенню опозиційного блоку саме під керівництвом очільника Кабміну. НРУ дав «добро» виборчому блоку з ПРП та КУНОм, метою якого була спільна участь в парламентських виборах 2002 р. З'їзд своїм очільникам запропонував звернутися до УНР (лідер – Ю. Костенко), ХНС (лідер – В. Стретович) та «інших партій демократичної реформаторської спрямованості» з пропозицією про входження до складу цього виборчого об'єднання. Ухвалили також рішення прохати прем'єр-міністра очолити цей виборчий блок який мав би носити ім'я В. Чорновола.

Однак майбутній лідер вагався. «Моментом істини» став його звіт перед парламентом 17 травня 2001 р., внесений в порядок денний на вимогу 252 нардепів. Хоча і тоді він декларував певний рівень лояльності Л. Кучмі, заявляючи, що уряд «...здійснив необхідні та фундаментальні кроки, щодо механізмів реалізації реформ... виходячи з поставленого у посланні Президента України до ВРУ «Україна – поступ у XXI століття» стратегічного завдання подолати негативну тенденцію спаду» [7]. Але це не справило враження на депутатський корпус і 26 квітня Рада 263 голосами прийняла постанову про недовіру Кабінету Міністрів. І навіть після цього надія націонал-демократів знаходився в стані пошуку свого

політичного майбуття. Про що свідчить його інтерв'ю «Українській правді» 2 червня, в якому він стверджував, що буде балотуватися до Верховної Ради по одному з одномандатних округів «... хоча і не зміг уточнити, по якому саме, але при цьому зазначив, що це буде схід або центр» [8].

Такі пошуки «самого себе» не влаштували націонал-патріотів. Реформатори почали заохочувати майбутнього вождя гучними заявами та зверненнями. 9 червня на з'їзді УНР, у своїй промові Ю. Костенко назвав присутнього на форумі В. Ющенко «українським прем'єром». 30 червня провела свій V з'їзд ПРП, де поруч з декларацією про об'єднання з Рухами та КУНОм, вкотре наголошувалося, що В. Ющенко є опозиційним політиком. І нарешті 15 липня, після зустрічі в Польщі з О. Квасневським, В. Ющенко на Говерлі заявив про готовність сформувати й очолити блок «Наша Україна». 16 липня экс-прем'єр-міністр звернувся до співвітчизників із заявою про початок формування цього блоку. Передбачалося підписання спільної декларації об'єднання, проведення загальноукраїнського форуму для обговорення і прийняття Програми дій, формування єдиного виборчого списку блоку. «Наше завдання, – йшлося у заяві, – утворити реалістичне, відповідальне перед народом об'єднання, здатне змінити життя мільйонів українців на краще. Мета – побудувати державу, яка справді належить народові, виконує його волю, захищає його інтереси». Тоді ж було наголошено, що виборчий блок «Наша Україна» відкритий для співпраці з усіма партіями, громадськими організаціями, громадянами, «...котрі поділяють наші принципи і готові чесно та самовіддано працювати разом в ім'я нашої України». Поруч з цим, того ж дня, В. Ющенко в інтерв'ю Інтерфаксу України наголошував на тому, що «...відмежується від можливих коментарів про формування виключно блоку правої орієнтації. Ідеться про широке демократичне об'єднання, де не буде ні Сходу, ні Заходу, ні Центра, ні Півдня, і який не буде правочентристським або лівоцентристським. Мова йде про демократичний блок, в якому так само не буде домінувати якась однобічність або традиційність поглядів. Мова йде про консолідацію сили, організації поглядів і демократичних сил, які можуть частину своїх позицій, зокрема, ідеологічних, залишити в минулому, об'єднуючись для формування майбутнього блоку». Крім цього повідомлялося, що переговори з приводу створення блоку «Наша Україна» проведені, «...починаючи з лівоцентристських демократичних формувань і об'єднань і закінчуючи правочентристськими» [9]. Такою заявою закладалася традиція майбутніх постійних, на перший погляд нелогічних, з огляду на політичну орієнтацію його прибічників, дій.

Наступною фазою творення блоку стала активна виборча кампанія осені 2001 р. Вона проходила в трьох напрямках – єднання навколо В. Ющенка націонал-демократів, розколи як всередині націонал-патріотичного табору в цілому, так і в окремих партіях. Найсуперечливішим напрямком був пошук компромісу між станом «опозиційності» і небажанням вступати у відкрите протистояння з Л. Кучмою.

На початок осені 2001 р. в українському опозиційному середовищі сформувалися дві потужні течії, навколо В. Ющенка та Ю. Тимошенко. Спільна електоральна база та тотожне бачення майбутнього України, як європейської держави, мали б стимулювати об'єднанчі процеси. Проте логіка політичної боротьби в трансформаційному суспільстві взяла гору. 27 вересня Ю. Тимошенко опублікувала відкритого листа до В. Ющенка, в якому пропонувала «...об'єднати у єдиний виборчий демократичний блок з єдиним виборчим списком «Нашу Україну», Форум національного порятунку та блок, очолюваний Олександром Морозом». Відповідь на лист не забарилася. 28 вересня лідер «НУ» фактично відмовив, наголосивши на самодостатності його політичної сили. Як наслідок – прибічники Ю. Тимошенко звинуватили останнього в свідомому небажанні співпраці та грі на руку Л. Кучмі.

Іншою проблемою в блоці, яка загрожувала цілісності проекту, було питання розподілу квот. 22 жовтня ПРП, УНР та НРУ вустами Т. Стецьківа відкинули пропонувану 10% квоту, звинуватили П. Порошенка у захопленні 20% всього списку. До того ж поява останнього у керівництві блоку не додавала спокою у лавах нової опозиційної сили. Лідер «Солідарності», який ще не так давно був одним з фундаторів ПР, викликав роздратування у послідовних демократів з обох Рухів та ПРП. Підсилювалося це незадоволення і появою поруч з В. Ющенком р. Безсмертного, представника Президента України у ВР.

Мали проблеми з внутрішньою єдністю і безпосередні учасники блоку. Рішення П. Порошенка про участь у блоці спровокувало розкол в «Солідарності». Проти «несправедливого» формування виборчого списку виступив член Центрального проводу НРУ

С. Конєв. Розкололася навпіл і партія «Нова політика». Вона отримала двох лідерів, А. Білоуса та О. Пухкала, кожен з яких мав на руках власний список кандидатів в нардепи. Не було ладу і в ЛПУ – рішення В. Щербаня про підтримку блоку «За Єдину Україну!» спровокувало появу внутрішньої опозиції в партії.

На додачу до цих проблем, «нові опозиціонери» отримали головний біль у вигляді Виборчих Блоків «За Ющенка!» на чолі з О. Ржавським та «Народного Руху України» Б. Бойка.

Ще одним політичним ризиком цього періоду була активна діяльність В. Ющенка і очільників блоку на ниві об'єднання під своєю егідою якнайбільшої кількості партій та незрозумілий діалог з владою. Так протягом осені 2001 р., за посередництва р. Безсмертного та П. Порошенка лідер проводив постійні консультації з членами виборчого об'єднання «За Єдину Україну!». У вересня відбулись перемови з М. Азаровим. В жовтні Ю. Костенко заявив, що питання про співпрацю з блоком «За єдину Україну!» вже обговорені, а напрямки визначені. Передбачалося, що співробітництво відбуватиметься на ниві взаємного сприяння в тому, щоб під час парламентських виборів ліві набрали якомога менше голосів. В листопаді р. Безсмертний артикулював зацікавленість блоку у співпраці з Головою ВРУ І. Плющем та заступником Глави Адміністрації Президента Ю. Єхануровим. Як наслідок 14 листопада на засіданні Політради ВБ «НУ» були затверджені заступниками керівника виборчого штабу Ю. Єхануров, р. Безсмертний, І. Васюник та В. Макеєнко. Керманічем виборчої кампанії став П. Порошенко, якого обрали з трьох запропонованих В. Ющенко кандидатур – р. Безсмертного, экс-віце-прем'єр-міністра М. Зубця (пізніше № 15 у ВБ «За Єдину Україну!») і безпосередньо тріумфатора.

Співпраця між учасниками двох блоків була настільки широкою, що ПР ледь не втратила власну молодіжку. З заявою про підтримку «Нашої України» під час прес-конференції в УНІАН 22 листопада виступив лідер Спілки молоді регіонів О. Марченко. Останнього дуже швидко замінили на І. Юшка, а організацію перейменували в «Союз молоді регіонів України».

Верхом дивної опозиційності був вояж до США В. Ющенка, під час якого він за дорученням Л. Кучми, передав листи Президенту США Дж. Бушу та віце-президенту р. Чейні. 14 листопада про позитивний результат «операції» лідер опозиції особисто доповів Л. Кучмі. Як наслідок – Президент України «дав ряд доручень керівникам органів державної влади» [10, с.9].

Єдиним поясненням вищезазначеним діям є бізнес-діяльність учасників ВБ «НУ». Як приклад, в листі на ім'я Держсекретаря Міністерства Юстиції України О. Лавриновича лідер УНР Ю. Костенко просив не допустити примусове стягнення на користь працівників ВАТ «Хвиля» коштів у розмірі 400 тис. грн. Керівник не визнавав боргу, але був «одним з організаторів РУХу і активно сприяв утвердженню національно-демократичної позиції в регіоні» [11, а. 7; 8; 11; 12; 13]. Напевно тому, не дивлячись на те, що реальний борг за всіма зобов'язаннями у підприємства склав 9,5 млн. грн., Мінюст в кінці листопада направив запит до ДПІ для «з'ясування даного питання». І не лише. У відповідь на клопотання Ю. Костенка до першого віце-прем'єра О. Дубини, з боржників ВАТ «Хвиля» стягнули борг у розмірі 1,096 млн. грн.

В цей же період, листом до Голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин К. Ващук, тепер вже за підписом Г. Удовенка, Ю. Костенка та В. Пинзеника, пропонувалося передбачити в проєктів Держбюджету 2002 додаткові кошти в сумі майже 500 млн. грн. Мета – сприяння практичній реалізації «стратегічних заходів аграрної політики». Паралельно вони просили і 162,8 млн. грн. на діяльність Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств, керівниками якого були член НРУ р. Шмідт та УСДП І. Томич.

Іншим листом, адресованим прем'єр-міністрові А. Кінаху, Ю. Костенко просив 6,5 млн. грн. для птахофабрики ДП «Перемога Нова» [12]. Співвласником ВАТ «Миронівський хлібопродукт» до якого входила птахофабрика, був господар кампанії «Наша Ряба» і одночасно кандидат в депутати по мажоритарному округу № 167 від ВБ «НУ» І. Тарасюк.

З неменшим розмахом працювала і інша складова опозиційної «Нашої України» – партія «Солідарність». Так згідно пропозицій депутатської групи «Солідарність» до Держбюджету 2002 р., пропонувалося не лише реструктуризувати заборгованість громадян за житлово-комунальні послуги в розмірі 3,5 млрд. за рахунок взаємозаліку з боргом «Ощадбанку», а й списати борг такій собі агрофірмі «Зоря», що в майбутньому назветься ЗАО

«Консюмерс-Скло-Зоря» [13]. Його головним акціонером стане ЄБРР. А як відомо останній вимагає співвідношення «борг/капітал» не більше ніж 70:30, інакше кредитів не отримати.

Все вищезазначене дозволяє нам поставити риторичне запитання: «Як можна одночасно боротися з «режимом» і просити у нього ж гроші?».

І третім напрямком, притаманним даному етапові становлення блоку, був безпосередньо процес об'єднання політичних сил націонал-демократичного спрямування навколо В. Ющенка. Він проходив на тлі аналогічних подій в інших таборах. Протягом липня 2001 р. про наміри створити об'єднання з прицілом на майбутні парламентські вибори заявляли й основні конкуренти ВБ «НУ».

З огляду на це творення виборчого блоку В. Ющенка активізувалося. Рішення про входження до об'єднання «Наша Україна» прийняли у вересні Центральні проводи УНР, НРУ, а також Президія КУНу. У жовтні до даного процесу долучилися крило М. Жулинського в ЛПУ, МПУ, РХП. Тоді ж у жовтні намір про входження до ВБ «НУ» ухвалив II з'їзд партії «Вперед Україно!». Цей намір оперативно оформили угодою, яку підписали В. Мусіяка та В. Ющенко. Останній під час прес-конференції у Львові 2 листопада заявив, що до ВБ «В. Ющенко «Наша Україна» зголосилися увійти 15 – 17 політичних партій, ще з 6 – 7-а ведуться перемови. Тоді ж було анонсовано входження до об'єднання Конгресу української інтелігенції, Спілки письменників України, Коаліції жіночих організацій та Молодіжної коаліції. 4 листопада про підтримку блоку заявило Всеукраїнське об'єднання ветеранів.

Але згідно статутам партій всі ці рішення мали бути підтримані з'їздами або зборами. Тому протягом листопада-грудня 2001р. країна отримала можливість спостерігати перманентний процес єднання частини ліберально-консервативного крила націонал-демократичного табору.

Першими розпочали партійці з «Вперед Україно!», які 20 листопада затвердили рішення вищих партійних органів про входження до складу ВБ «В. Ющенко «Наша Україна». Таке ж рішення прийняли у грудні і делегати VII звітно-виборчого з'їзду ЛПУ, III (XII) зборів УНР та XII НРУ, VI позачергового форуму КУНу, VI позачергового з'їзду ПРП та 2-го етапу IV з'їзду ХНС, V з'їзду РХП, форуми МПУ та партії «Солідарність».

Паралельно проходило формування пулу політичних сил, які заявляли про підтримку проекту В. Ющенка. В цьому ряді Меджліс кримськотатарського народу, НПОСВ «Українське козацтво», Асоціація фермерів та приватних землевласників, партії «Соціального захисту», «Захисників Вітчизни», «Нова політика», Соціал-демократична партія молоді, Всеукраїнська партія трудящих, «Нова генерація України» (остання на чолі з Ю. Мірошниченко).

Завершальною подією стало підписання 9 січня 2002 р. Угоди про створення виборчого блоку В. Ющенка «Наша Україна» та міжпартійний форум, що відбувся 16 січня у Києві.

У з'їзді взяли участь близько 2 тисяч осіб. Серед них: 400 делегатів від 10 партій – учасниць блоку, близько 350 представників мас-медіа, співробітники 32 дипломатичних місій, що працюють в Україні, керівники українських і міжнародних громадських організацій, представники духовенства.

Збори розглянули три питання: програму виборчого блоку В. Ющенка «Наша Україна» – «Пора єднання та розквіту», списки кандидатів у народні депутати України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, кандидатури від блоку в одномандатних виборчих округах.

Тоді ж В. Ющенко виступив з програмною доповіддю, в якій вистачало пафосу, але було замало конкретики. В доповіді наголошувалося, що «Наша Україна» «...бере на себе відповідальність звільнити країну від усього, що гальмує її розвиток». Лідер виборчого блоку зізнався, що йому близька філософія Г. Сковороди і більше всього цитата: «Не вчїть яблуню родити, краще відженїть від неї свиней». На думку В. Ющенка, це вичерпна формула оздоровлення суспільства. «Я знаю стан речей в економіці, і знаю, як досягти економіки росту, – переконував він – не вірте тим, хто зводить наклеп на український народ: мовляв, він не може впоратися зі своїми проблемами. Українці повинні стати багатою нацією, але ключове питання – питання ефективної влади, створення ефективної моделі управління державою» [14, с.10–16].

Програма з якою дана політична сила йшла на вибори, мала три великі блоки. В першому визначалися головні пріоритети. Серед них були принципи моральних та прозорих взаємин суспільства та влади, побудова ефективної економіки заради добробуту кожної людини, європейські традиції розвитку особистості, бажання використати можливості

.....
світового розвитку для розбудови заможного суспільства. В другому блоці досягти успіху у реалізації програмних положень збиралися завдяки «першим десяти крокам»: через приведення до влади професійних та непідкупних людей, створення дієвого механізму повернення боргів українським громадянам, підвищення зарплати та пенсії, рівня соціального забезпечення в цілому, створення ефективної системи адресної державної допомоги, забезпечення старості, захисту материнства та дитинства, легалізацію трудової міграції, розробку ефективного механізму кредитування аграрного сектору, забезпечення послідовності та передбачуваності економічної політики, викорінення хабарництва та свавілля чиновників, формування бюджетного процесу прозорими методами, розроблення фінансово обґрунтованої програми захисту молодого покоління від насильства та наркоманії тощо. Чесність намірів політиків гарантувала теза з третього блоку програмного документу, а саме – досвід діяльності Кабміну під керівництвом В. Ющенка: «Ми зробили це рік тому – ми відстоїмо інтереси простої людини знову».

Результати виборів показали, що в суспільстві зросла потреба в ліберально-консервативній політичній силі національно-демократичного спрямування. Виборчий проект отримав підтримку 6 108 088 громадян, що склало 23,57 %. Неймовірний результат для націонал-патріотів з огляду на нищівну поразку 1999 р. Така підтримка населення дозволила конвертувати електоральні дивіденти в політичні у вигляді 112 мандатів. Перше місце в гонці та висока популярність в суспільстві сприяли і парламентській діяльності. На основі виборчого блоку було створено фракцію в складі 119 нардепів – на цьому успіхи 2002 – 2003 рр. і закінчилися.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в умовах політичної модернізації : навч. посіб. / Е. А. Афонін, Ю. с. Ганжуров, О. І. Крюков, А. Ю. Мартинов, В. В. Лісничий, О. В. Радченко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — К.: Парлам. вид-во, 2008. — 416 с.
2. Попок А.А. Етнополітична складова програм парламентських партій України / А. А. Попок // Державне будівництво. Електронне наукове фахове видання Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. — 2007. — № 1. Режим доступу до файлу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeBu/2007-1/doc/4/04.pdf>
3. Рагозін М. П. Розвиток партійної системи в Україні: кількісний аналіз / М. П. Рагозін // НаУКМА. Наукові записки. Політичні науки. — 2002. — Том 21. — С. 4—51.
4. Кучерук М, с. Участь народного руху України у парламентських виборах 2002 року / М, с. Кучерук // Інтелегенція і влада. — 2009. — Вип. 16. — С. 129—133.
5. Наша історія // Центральний інформаційний сервер «Наша Україна». Режим доступу до файлу : <http://www.razom.org.ua/454/455/>
6. «Кучма йшов до Тараса задніми дворами, попри туалети!» Виступи на мітингу об'єднаної опозиції // Українська правда. — 09 березня 2001. Режим доступу до файлу : <http://www.pravda.com.ua/news/2001/03/9/2982083/>
7. Стенограма. Засідання тридцять перше. 17 квітня 2001 р. Документи редакційно-видавничого відділу та відділу редагування стенографічних матеріалів // ВАВРУ. — Ф. 1.
8. Ющенко – за вибори по партійних списках. Але у разі чого готовий стати депутатом-одномандатником // Українська правда. — 2001. — 2 червня. Режим доступу до файлу : <http://www.pravda.com.ua/news/2001/06/2/2982812/>
9. Під Ющенком – «декілька десятків» політсил // Українська правда. — 2001. — 16 липня. Режим доступу до файлу : <http://www.pravda.com.ua/news/2001/07/16/2983183/>
10. Ремарки на полях партійних списків. Блок Ющенка «Наша Україна» // УНІАН. Вибори 2002. Інформаційно-аналітичний вісник. — 2001 — № 6.
11. Фракція НРУ. Листування з керівництвом Верховної Ради України, Апарату, Комітетами, тимчасовими комісіями Верховної Ради України, народними депутатами України, міністрами, відомствами, організаціями // ВАВРУ. — Ф. Р—1 — Оп. 22—ДФ. — Спр. 06—27/6
12. Фракція УНР. Листування з Кабінетом міністрів України // ВАВРУ. — Ф. Р—1 — Оп. 22—ДФ. — Спр. 06—27/10
13. Депутатська фракція Партії «Солідарність». Листування з Адміністрацією Президента України, Кабінетом Міністрів України, Міністерствами і відомствами. 22 лютого – 25 грудня 2001 р. // ВАВРУ. — Ф. Р—1 — Оп. 22—ДФ. — Спр. 06—42/7
14. Ремарки на полях партійних списків. Блок Ющенка «Наша Україна» // УНІАН. Вибори 2002. Інформаційно-аналітичний вісник. — 2002. — № 11.

Наукові записки

.....
Мороко В.В. ОСОБЕННОСТИ СТАНОВЛЕНИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ «НАША УКРАИНА».

В статье анализируется становление та первые шаги деятельности политического объединения «Наша Украина». Предлагается рассматривать это как составную часть процесса формирования конгломерата партии власти времен Президента Украины Л.Кучмы.

Ключевые слова: партия, партийная система, оппозиция, «Наша Украина», В.Ющенко.

Moroko V.V. THE PECULIARITIES OF THE FORMATION OF THE POLITICAL UNION "OUR UKRAINE".

The article analyzes the process of creation and first years of political association «Our Ukraine». It is proposed to consider this as part of the formation of conglomerate party of power since the President of Ukraine Leonid Kuchma.

Keywords: party, party system, opposition, «Our Ukraine», Victor Yushchenko